

Dosarul nr. 2rac-216/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. A. Miron)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. L. Bulgac, V. Sîrbu, V. Buhnaci)

ÎNCHEIERE

28 octombrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Iurie Bejenaru
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursului declarat de Societatea pe Acțiuni Moldo-Rusă „Moldovagaz”,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni Moldo-Rusă „Moldovagaz” împotriva Întreprinderii Mixte „Glass Container Prim” Societate pe Acțiuni cu privire la încasarea penalității și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 27 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 12 martie 2019, Societatea pe Acțiuni Moldo-Rusă „Moldovagaz” (în continuare SA „Moldovagaz”) a depus cerere de chemare în judecată împotriva Întreprinderii Mixte „Glass Container Prim” Societate pe Acțiuni (în continuare ÎM „Glass Container Prim” SA) solicitând încasarea penalității în sumă de 154514,47 de lei și a cheltuielilor de judecată constituite din taxa de stat în mărime de 4635,43 de lei, precum și alte cheltuieli suportate la examinarea cauzei.

În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat că, în data de 01 septembrie 2017 a fost încheiat cu ÎM „Glass Container Prim” SA contractul de furnizare a gazelor naturale consumatorului noncasnic nr.293, prin care SA „Moldovagaz”, în calitate de furnizor, s-a obligat să furnizeze pârâtului gaze naturale la locul de consum amplasat în mun. Chișinău, str. Uzinelor, nr. 201. Drept urmare, la locul de consum indicat, au fost furnizate gaze naturale, însă pârâtul efectuează plata acestor întârziat, cu încălcarea clauzelor contractuale.

Prin prisma prevederilor art. 624 Cod civil, a afirmat că penalitatea de întârziere servește drept modalitate de compensare a prejudiciului evaluat preventiv de părți pentru executare necorespunzătoare a obligației pecuniare. Părțile pot stabili în scris o clauză penală, stipulând că în cazul neexecutării obligației se va percepe în mărime fixă sau sub forma unei cote din valoarea obligației o sumă de bani sau un alt bun.

De asemenea, în temeiul art. 81 din Legea cu privire la gazele naturale nr.108 din 27 mai 2016, precum și pct.78 lit. a) al Regulamentului pentru furnizarea și utilizarea gazelor naturale, consumatorul final are obligația de a achita integral plata datorată pentru gazele naturale furnizate și penalitățile calculate, conform condițiilor contractuale și în termenele stabilite în factura de plată. De altfel, pct.146 din

Regulamentul pentru furnizarea și utilizarea gazelor naturale, aprobat prin Hotărârea ANRE nr.415 din 25 mai 2011, prevede că furnizorul este în drept să aplice consumatorilor finali penalitate pentru fiecare zi de întârziere a plății pentru gazele naturale consumate, începând cu prima zi după data-limită plată indicată în factură. Suma penalităților va fi prezentată consumatorului final spre achitare într-o factură separată. Penalitatea poate fi aplicată numai dacă este prevăzută în contractul de furnizare a gazelor naturale. Cuantumul penalității este negociabil, dar nu poate depăși mărimea stabilită prin Legea cu privire la gazele naturale.

În continuare, a precizat că în pct. 3.3. al contractului nr. 293 din 01 septembrie 2017 s-a stipulat că plata costului gazelor naturale furnizate se efectuează în lei, prin transfer bancar pe contul de decontare a furnizorului, iar în pct. 3.4. al aceluiași contract, s-a indicat că în caz de neachitare până la data limită indicată în factură a contravalorii gazelor naturale consumate, consumatorul va plăti furnizorului o penalitate, conform legislației, în mărimea ratei medii anuale ponderate a dobânzii la creditele noi acordate în moneda națională de băncile comerciale, pentru un an, înregistrată în anul precedent și publicată în raportul Băncii Naționale a Moldovei, la suma datorată, pentru fiecare zi de întârziere, începând cu prima zi după data limită de plată a facturii și până la data efectuării plății. Astfel, conform informației de pe pagina oficială a Băncii Naționale a Moldovei, rata medie pentru anul 2017 constituie 10,40 %. Mărimea penalității constituie 0,0285 % ($10,40/365$ zile = 0,0285). Pentru anul 2019 mărimea penalității constituie 0,01 %. Respectiv, SA „Moldovagaz” a calculat penalitatea începând cu data de 16 septembrie 2018 până la data de 25 ianuarie 2019, care constituie 154514,47 de lei.

Întru soluționarea amiabilă a litigiului, la 26 decembrie 2018 în adresa ÎM „Glass Container Prim” SA, a fost expediată recomandat pretenția de încasare a datoriei nr. 05/1- 2875, care a fost lăsată fără răspuns și executare.

Prin hotărârea din 31 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată înaintată de SA „Moldovagaz” împotriva ÎM „Glass Container Prim” SA privind încasarea penalității și a cheltuielilor de judecată.

Prin decizia din 27 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de SA „Moldovagaz” și s-a menținut hotărârea din 31 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că instanța de fond just a constatat că, ÎM „Glass Container Prim” SA și-a executat obligația de a achita volumul de gaze naturale utilizat, fapt ce se confirmă prin ordinele de plată nr. 1706 din 24.10.2018, nr.1727 din 26.10.2018, nr.1737 din 30.10.2018, nr.1740 din 31.10.2018, nr.1749 din 02.11.2018, nr.2099 din 09.01.2019, nr.85 din 17.01.2019, nr.91 din 21.01.2019, nr.125 din 24.01.2019, nr.136 din 25.01.2019, nr.146 din 30.01.2019, nr.277 din 21.02.2019, nr.210 din 06.02.2019, nr.268 din 18.02.2019, nr. 147 din 30.01.2019, nr.1421 din 10.09.2018, nr.1550 din 01.10.2018, nr.1475 din 18.09.2018, nr.1655 din 15.10.2018, nr.1615 din 10.10.2018.

În acest context, instanța de apel a reliefat că SA „Moldovagaz”, în calitate de furnizor, este în drept să perceapă penalități doar în cazul în care ÎM „Glass Container Prim” SA, în calitate de consumator, a fost în întârziere. Totodată, efectele punerii în întârziere constau în faptul că de la data punerii în întârziere debitorul datorează creditorului daune pentru simpla întârziere. Însă, în speța dată SA

„Moldovagaz” nu a solicitat constatarea întârzierii debitorului, or, în caz contrar se prezumă că ÎM „Glass Container Prim” SA prin neachitarea facturilor în termen nu a prejudiciat SA „Moldovagaz” și că ultimul a consimțit tacit la prelungirea termenului de executare. Deci, la materialele pricinii nu sunt anexate probe din care ar rezulta că ÎM „Glass Container Prim” SA contrar prevederilor art. 617 alin. (4) Cod civil nu a executat obligația în termen de 30 zile de la expirarea termenului limită de onorare a obligațiilor contractuale, considerente din care se deduce că, consumatorul nu a ajuns în întârziere de plată, iar în consecință acestui nu i se poate imputa plata penalităților.

La 07 septembrie 2020, SA „Moldovagaz” a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 27 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea cererii de recurs, casarea hotărârea primei instanțe și a deciziei instanței de apel cu pronunțarea unei noi hotărâri de încasare a penalității în sumă de 154514,47 de lei, precum și a cheltuielilor de judecată constituite din taxa de stat în mărime de 4635,43 de lei, la înaintarea acțiunii în instanța de fond, la depunerea cererii de apel în mărime de 3476,58 de lei și la depunerea cererii de recurs în mărime de 2317,71 de lei.

În motivarea recursului s-a invocat interpretarea eronată a legii de către instanțele de judecată. Afirmățiile instanței de apel și ale instanței de fond precum că nu este clară modalitatea de calcul a penalităților nu corespunde realității, or, la materialele cauzei este anexat calculul detaliat.

Totodată, a opinat că poziția instanței de apel precum că facturile de calcul a penalității sunt eronate nu este decât o transcriere din referința intimatului. Instanța de apel a avut o poziție tendențioasă și părtinitoare, iar circumstanțele cauzei nu au fost examinate multiaspectual.

De asemenea, a menționat că instanța de apel nu aplică uniform legislația, având în vedere o cauză între aceleași părți a fost examinată în ordine de apel și menținută poziția primei instanțe prin care pârâtul a fost obligat la plata penalității. În acest sens, a pretins că la baza ambelor cauze stau aceleași circumstanțe de fapt și de drept, doar că perioada penalității fiind diferită.

Copia recursului declarat a fost expediată în adresa intimatului, conform scrisorii de însoțire datate cu 16 septembrie 2020 (Vol.II, f.d.10) și a fost recepționată la 28 septembrie 2020, conform avizului de recepție (Vol.II, f.d.12).

La 21 octombrie 2020, prin intermediul poștei (Vol.II, f.d.34), ÎM „Glass Container Prim” SA a depus referință la cererea de recurs, exprimând poziția în favoarea respingerii recursului.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Decizia instanței de apel a fost adoptată la 27 mai 2020, iar cererea de recurs a fost depusă la 07 septembrie 2020.

Materialele cauzei atestă expedierea deciziei în adresa părților la data de 03 iulie 2020, conform scrisorii de însoțire (Vol.I, f.d.208). Din textul recursului se distinge comunicarea deciziei integrale părții recurente la 09 iulie 2020. Astfel, recursul este declarat în termen.

Examinând temeiurile recursului declarat de SA „Moldovagaz”, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stipulează că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În temeiul prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de SA „Moldovagaz”, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul părții recurente cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe

dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de SA „Moldovagaz”.

În conformitate cu art. 433 lit. a), art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Societatea pe Acțiuni Moldo-Rusă „Moldovagaz” împotriva deciziei din 27 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău. Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat